

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi uusiutuville energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi uusiutuville energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annettua lakia.

Metsähakkeen hintakilpailukyky suhteessa turpeeseen säilytettäisiin ennallaan ottamalla huomioon metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettavassa tuotantotuessa turpeen veron korotusten vaikutukset metsähakkeen hintakilpailukykyyn. Päästöoikeuden hinnan muutokset vaikuttaisivat myös edelleen maksettavan tuen tasoon. Jos metsähaketta kaasutetaan kaasuttimessa pölypolttokattilan polttoaineeksi, maksettaisiin täydentävää tukea

kaasutinyksikön kilpailukyvyn turvaamiseksi voimalaitoskokonaisuudessa.

Metsähakkeella tuotetun sähkön tuotantotuki ja sen korotus rahoitetaan valtion talousarviosta. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013. Lain voimaantulo edellyttää, että Euroopan unionin komissio on hyväksynyt lakiehdotukseen sisältyvän tukijärjestelmän muutoksen.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA	3
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	3
Tuotantotukilaki	3
Energiatuki	3
Päästökauppa	4
Polttoturpeen verotus	4
1.2 EU:n lainsäädäntö	4
RES-direktiivi	4
EU:n valtioneuvoston päätökset	5
1.3 Nykytilan arviointi	7
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	9
2.1 Tavoitteet	9
2.2 Keskeiset ehdotukset	9
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	9
3.1 Taloudelliset vaikutukset	9
3.2 Vuoden 2013 talousarvioesitys	10
3.3 Muut vaikutukset	10
4 ASIAN VALMISTELU	10
4.1 Esitysluonnoksen valmistelu	10
4.2 Lausunnot esitysluonnoksesta	11
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	12
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT	12
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET	14
3 VOIMAANTULO	14
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	15
LAKIEHDOTUS	18
Laki uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta	18
LIITE	20
RINNAKKAISTEKSTI	20
Laki uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta	20

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Tuotantotukilaki

Uusiutuville energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetussa laissa (1396/2010), jäljempänä *tuotantotukilaki*, säädetään syöttötariffijärjestelmästä, johon voidaan hyväksyä säädetyt edellytykset täyttävät tuulivoimalat, biokaasuvoimalat, metsähakevoimalat ja puupolttoainevoimalat.

Syöttötariffijärjestelmässä sähkön tuottajalle, jonka voimalaitos on hyväksytty järjestelmään, maksetaan enintään kahdentoista vuoden ajan kolmen kuukauden sähkön markkinahinnan tai päästöoikeuden markkinahinnan mukaan muuttuvaa tukea (*syöttötariffi*).

Sähkön tuottajalle maksetaan syöttötariffina tavoitehinnan ja kolmen kuukauden sähkön markkinahinnan erotus syöttötariffijärjestelmään hyväksytyssä tuulivoimalassa, biokaasuvoimalassa ja puupolttoainevoimalassa tuotetun sähkön määrän mukaisesti. Puupolttoainevoimalassa ja biokaasuvoimalassa tuotetusta sähköstä maksetaan syöttötariffin korotuksena vakiona pysyvää lämpöpremiota, jos lämpöä tuotetaan hyötykäyttöön ja voimalan kokonaishyötysuhde on vaaditun mukainen. Kyseisen tuotantotuen tarkoitus on edistää tuulivoimala-, biokaasuvoimala- ja puupolttoainevoimalainvestointeja, ja se on mitoitettu siten, että voimalaitokselle syöttötariffijaksolta maksettavien tuotantotukien kokonaismäärä kompensoi investointikustannuksia.

Syöttötariffijärjestelmään kuuluvassa metsähakevoimalassa tuotetusta sähköstä maksetaan päästöoikeuden hinnan mukaan muuttuvaa tuotantotukea 0—18 euroa megawattitunnilta. Kyseisen tuotantotuen tarkoitus on edistää fossiilisen polttoaineen korvaamista metsähakeella, ja se on mitoitettu siten, että

syöttötariffijaksolta maksettava tuotantotuki kompensoi hintaeroa kilpailevaan fossiiliseen polttoaineeseen (turpeeseen), kun turpeen vero on 1,9 euroa megawattitunnilta.

Tuotantotukilain perusteluissa (HE 152/2010 vp) todetaan muun muassa, että metsähakevoimaloille maksettavalla tuotantotuella ei ole tarkoitus korvata voimalaitoksen investointikustannuksia, vaan parantaa metsähakkeen hintakilpailukykyä verrattuna päästöjä aiheuttavan polttoaineen hintaan ja sen päästöoikeuskustannuksiin. Edelleen perustelujen mukaan metsähakevoimaloita koskevan tukijärjestelmän tavoitteena on parantaa metsähakkeen kannattavuutta verrattuna kilpaileviin polttoaineisiin, kun muiden syöttötariffijärjestelmään hyväksyttävien voimalaitoksia koskevien tuotantotukien tarkoituksena on kannustaa uusiin investointeihin.

Energiatuki

Energiatuki on harkinnanvarainen valtionavustus, jolla edistetään uusiutuvien energialähteiden käyttöä ja uuden tehokkaan energiateknologian käyttöönottoa sekä vähennetään energian tuotannon ja käytön ympäristöhaittoja.

Valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään energiatuen myöntämisessä noudatettavista perusteista ja menettelyistä. Tuen talousarvion mukaisesta myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä säädetään tarkemmin energiatuen myöntämisen yleisistä ehdoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1313/2007), jäljempänä *energiatukiasetus*, jonka voimassaolo päättyy vuoden 2012 lopussa. Energiatukiohjelma on ilmoitettu EU:n komissiolle, joka on päätöksellään N 359/2007 katsonut tukiohjelman soveltuvan yhteismarkkinoille.

Energiatukiasetuksen nojalla voidaan tukea investointeja muun muassa metsähakevoimaloihin, koska muuttuva tuotantotuki ei kompensoi investointeja vaan kustannuseroa kilpailevaan fossiiliseen polttoaineeseen (tur-

peeseen) verrattuna. Energiatukiasetuksen nojalla voidaan myös tukea investointeja kiivihiilen korvaamista edistäviin voimalaitosinvestointeihin (esimerkiksi kaasutin) ja polttoaineen tuotantolaitosinvestointeihin (esimerkiksi pyrolyysiöljyn tuotanto). Sen sijaan tuulivoimala-, biokaasuvoimala- tai puupolttoainevoimalainvestoinneille ei pääsääntöisesti enää myönnetä energiataukea, koska syöttötariffijärjestelmä on tarkoitettu ensisijaiseksi tukijärjestelmäksi, johon sisältyy myös voimalaitosinvestointeja varten myönnettävä valtiontuki.

Vuoden 2012 valtion talousarviossa on energiataukea varten käytettävissä myöntämismäärä yhteensä enintään 156,85 miljoonaa euroa.

Energiatukiasetuksen mukainen energiataukeiohjelma on tarkoitus korvata vuoden 2013 alusta lukien uudella energiataukeiohjelmalla. Tällöin on otettava huomioon EU:n valtiontukisääntelyssä tapahtuneet muutokset.

Päästökauppa

Keskeinen päästöttömän sähkön tuotannon tukimuoto on vuoden 2005 alussa alkanut EU:n päästökauppa. Päästökauppa on heikentänyt fossiilisten polttoaineiden kilpailukykyä ja parantanut uusiutuvien energialähteiden kilpailukykyä. Vuonna 2013 alkavalla kolmannella päästökauppakaudella tämä ohjauksivaikutus voimistuu, koska päästöoikeuksien niukkuus kasvaa kohti vuotta 2020.

Polttoturpeen verotus

Vuoden 2011 alusta voimaantulleen energiaverouudistuksen yhteydessä polttoturpeelle säädettiin vaihteittain nouseva, matala energiavero, joka ei perustu energiasisältöön eikä hiilidioksidipäästöön muiden energiatuotteiden tavoin. Sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) liitteen verotaulukon 2 (laissa 1400/2010) mukaan turpeen vero on 1,90 euroa megawattitunnilta vuosina 2011 ja 2012, vuoden 2013 alusta vero nousee 2,90 euroon ja vuoden 2015 alusta 3,90 euroon megawattitunnilta.

Sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen verotaulukkoa 2

on uudestaan muutettu lailla 1444/2011. Polttoturpeen veroa korotetaan vuoden 2013 alusta aiemmin säädettyjen korotusten lisäksi 2 euroa megawattitunnilta.

Säädettyjen korotusten yhteisvaikutuksen seurauksena polttoturpeen vero nousee vuonna 2013 nykyisestä 1,9 eurosta 4,9 euroon megawattitunnilta. Kun aiemmin vuodelle 2015 säädetty euron suuruinen veronkorotus toteutuu myös, on vuoden 2015 alusta turpeen vero 5,9 euroa megawattitunnilta.

Energiaverotuksen muuttamista koskevan hallituksen esityksen perusteluissa (HE 53/2011 vp) todetaan muun muassa turpeen veronkorotuksen parantavan metsähakkeen hintakilpailukykyä verrattuna turpeeseen, jolloin metsähakkeella tuotetun sähkön tukitarve pienenee veron noustessa. Edelleen perustelujen mukaan tuki tarkoittaa polttoturpeen korvaamista puulla ja polttoturpeen vero on sähköntuotannon tuen kanssa päällekkäinen tukitoimi.

1.2 EU:n lainsäädäntö

RES-direktiivi

Euroopan unionin (EU) tavoitteena on nostaa uusiutuvan energian osuus 20 prosenttiin energian loppukulutuksesta vuoteen 2020 mennessä. Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä sekä direktiivien 2001/77/EY ja 2003/30/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/28/EY (jäljempänä *RES-direktiivi*) on jäsenvaltiolle asetettu tavoitteet uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan energian osuudeksi kokonaiskulutuksesta vuonna 2020. Tavoitteet uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämisestä ja kasvihuonekaasujen vähentämisestä ovat EU:n jäsenvaltioita oikeudellisesti sitovia. RES-direktiivissä Suomelle asetettu uusiutuvan energian tavoite on 38 prosenttia.

RES-direktiivillä ei aseteta kiintiöitä erilaisille uusiutuville energialähteille eikä säädelä jäsenmaiden tukijärjestelmiä tai muita ohjaukskeinoja. Kukin maa voi itse päättää toimista, joilla tavoitteisiin pyritään pääsemään. Direktiivin mukaan jäsenmaat voivat toimia

yhteistyössä ja pyrkiä tavoitteeseensa kustannustehokkaasti.

Vuonna 2010 laaditun arvion mukaan uusiutuvien energialähteiden osuuden energian loppukulutuksesta tulisi olla 124 terawattituntia, mikä edellyttäisi uusiutuvan energian lisäämistä 38 terawattitunnilla verrattuna vuoden 2005 tasoon. Metsäenergian osuus uusiutuvan energian loppukulutuksessa vuonna 2020 olisi arviolta 25 terawattituntia. Arviota tarkistetaan energia- ja ilmastostrategian (VNS 6/2008 vp) päivityksen yhteydessä vuonna 2012. Samassa yhteydessä arvioidaan uusiutuvan energian tukipäätösten toimivuutta ja vaikuttavuutta.

Suomi on toimittanut RES-direktiivin mukaisen kansallisen uusiutuvaa energiaa käsittelevän toimintasuunnitelman EU:n komissiolle. Toimintasuunnitelma sisältää arviot energian loppukulutuksesta vuosina 2010—2020 ja uusiutuvaa energiaa koskevista tavoitteista ja kehityspoluista sekä tiedot uusiutuvaa energiaa koskevista ohjauskeinoista. Toimintasuunnitelmassa arvioidaan myös Suomessa vuonna 2020 kulutettavat uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian osuudet liikenteessä, sähköntuotannossa sekä lämmityksessä ja jäähdytyksessä.

EU:n valtiontukisääntely

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suuromalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tuen katsominen valtiontueksi edellyttää siten neljän kriteerin täyttymistä. Valtiontuen tulee olla myönnetty julkisista varoista, tuen pitää olla valikoiva, tuen pitää vääristää tai uhata vääristää kilpailua ja tuen pitää vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaan komissiolle on annettava tieto tuen myöntämisestä tai muuttamisesta koskevasta suunnitelmasta niin ajoissa, että se voi esittää huomautuksensa. Ilmoitusmenettelyn tarkoituksena on varmistaa tukien yhteensopivuus yhteismarkkinoille. Tukitoimenpidettä ei voida ot-

taa käyttöön, ennen kuin komissio on hyväksynyt tukijärjestelmän. Jos tukiluonteesta on epävarmuutta, komissiolle voi tehdä niin sanotun oikeusvarmuusilmoituksen.

Uusiutuville energialähteillä tuotetun sähkön tukijärjestelmien hyväksyttävyyden arviointi EU:n valtiontukisääntelyn kannalta perustuu keskeisesti valtiontuesta ympäristönsuojelulle annettuihin yhteisön suuntaviivoihin (2008/C 82/01), jäljempänä *ympäristötuen suuntaviivat*. Ympäristötuen myöntäminen perustuu pääasiassa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohtaan, jonka mukaan sisämarkkinoille soveltuvana voidaan pitää tukea tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.

Ympäristötuen suuntaviivojen 109 alakohdan nojalla jäsenvaltiot voivat myöntää toimintatukea uusiutuvista lähteistä tuotetun energian tuotantokustannusten mukaan ja kyseisen energiamuodon ja markkinahinnan välisen erotuksen kattamiseksi. Tuotantokustannuksina otetaan huomioon myös ympäristönsuojeluun tehtyjen ylimääräisten investointien poistot. Tuotantotukea voidaan myöntää, kunnes kaikki tuotantolaitosta koskevat poistot on asianmukaisesti tehty tavantomaisten kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Tuki voi kattaa myös pääoman tavanomaisen tuoton. Ympäristötuen suuntaviivojen 109 alakohdan nojalla hyväksyttävä tuki edellyttää, että tuotantokustannuksista on vähennetty kyseiselle yritykselle uuden tuotantolaitoksen rakentamiseen mahdollisesti myönnetty investointituki.

Ympäristötuen suuntaviivojen 109 c alakohta sisältää biomassaa koskevan poikkeuksen. EU:n komissio voi hyväksyä investoinnin määrän ylittävän toimintatuen uusiutuvan energian tuotannolle biomassasta, jos voidaan osoittaa, että yrityksille aiheutuneet kokonaiskustannukset ylittävät tuotantolaitoksesta tehtyjen poistojen jälkeenkin energian markkinahinnat.

Ympäristötuen suuntaviivojen 5 kohdassa käsitellään yksityiskohtaisesti arvioitavan tuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille. Näitä ovat 5.1 kohdan nojalla muun muassa toimintatuki, joka myönnetään uusiutuvaa säh-

köenergiaa tuottavalle laitokselle, jonka uusiutuvan sähköenergian tuotantokapasiteetti on tuen ansiosta yli 125 megawattia, sekä investointituki, kun tuen määrä on yli 7,5 miljoonaa euroa yritystä kohden. Tällainen investointituki arvioidaan yksityiskohtaisesti, vaikka tuki sisältyisikin hyväksyttävään tukiohjelmaan. Yksityiskohtaisessa arvioinnissa käytettävät kriteerit on kuvattu 5.2 kohdassa, esimerkiksi vahvistettuja tukintensiteettejä ei missään tapauksessa saa ylittää.

Jos yritykselle myönnetään energiatukiasteuksen nojalla energiatukea (investointituki) metsähakevoimalan yhteyteen tehtävää kaasutininvestointia varten, ylittää tuki yleensä 7,5 miljoonan euron rajan. EU:n valtiontukisääntelyn kannalta hyväksyttävyyttä edellyttää, että EU:n komissio on kyseisessä tapauksessa arvioinut tuen soveltuvan yhteismarkkinoille ympäristötuen suuntaviivojen 5 kohdan nojalla ja muun muassa sen, ettei yritykselle kokonaisuudessaan maksettavan valtiontuen määrä ylitä hyväksyttävää enimmäistasoa.

Ympäristötuen suuntaviivojen 6 kohdassa käsitellään valtiontukien kasaantumista. Kohdan mukaan ympäristötuen suuntaviivojen nojalla hyväksytyt tuet eivät saa kasaantua valtiontukien eivätkä muun yhteisön rahoituksen kanssa, jos tuen kasaantuminen johtaa suuntaviivojen mukaisen tukintensiteetin ylittymiseen. Kun ympäristönsuojelutukeen oikeuttavat kustannukset voidaan kokonaan tai osittain kattaa myös muihin tarkoituksiin myönnettävällä tuella, yhteiseen osuuteen sovelletaan suotuisinta asiaa koskevien sääntöjen mukaista enimmäisintensiteettiä. Lisäksi ympäristönsuojeluun myönnettävä tuki ei saa kasaantua samojen tukikelpoisten kustannusten kattamiseen myönnettävän vähämerkityksisen tuen kanssa, jos kasaantuminen johtaisi suuntaviivojen mukaisen tuki-intensiteetin ylittymiseen.

Ympäristönsuojelun valtiontukien valvonnan päätavoitteena on varmistaa, että valtiontukitoimenpiteillä saavutetaan ympäristönsuojelun taso, joka on parempi kuin ilman tukea saavutettu taso, ja että tuesta saatu hyöty ylittää sen kilpailua vääristävät vaikutukset, kun otetaan huomioon saastuttaja maksaa-periaate, josta määrätään Euroopan unionin

toiminnasta tehdyn sopimuksen 191 artiklassa.

Jos tukijärjestelmän voidaan katsoa sisältävän valtiontukea, se tulee ilmoittaa komissiolle eikä sitä saa ottaa käyttöön, ennen kuin komissio on hyväksynyt tuen. Jos ilmoittamaton järjestelmä osoittautuu myöhemmin valtiontueksi, riskinä on tukien takaisinperintä siltä osin kuin komissio ei hyväksy järjestelmää. Keskimäärin komissiolle tehtävän ilmoituksen käsittelyyn on varattava vähintään yhdeksän kuukautta. Käsittelyaika voi olla selvästi nopeampi, jos kyseessä on komission aiemmin hyväksymää järjestelmää läheisesti muistuttava järjestelmä.

Yksinkertaistettua ilmoitusmenettelyä on mahdollista käyttää, kun kyse on tietyistä voimassa olevaan tukeen tehtävistä muutoksista. Voimassa olevan tuen muutoksella tarkoitetaan mitä tahansa muutosta, muuta kuin muodollista tai hallinnollista, joka ei vaikuta tukitoimenpiteen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille tehtyyn arviointiin. Yksinkertaistettua ilmoitusmenettelyä sovellettaessa asian käsittely komissiossa on huomattavasti nopeampaa. Metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettavaan tuotantotukeen ehdotettua muutosta voidaan mahdollisesti pitää hyväksytyin tukiohjelman soveltamisperiaatteiden tiukentamisena, jolloin yksinkertaistettua ilmoitusmenettelyä voitaisiin soveltaa. Kaasutinpreemion hyväksyttävyyttä perustuisi komission tapauskohtaiseen arvioon voimalaitokselle maksettavien tukien EU:n valtiontukisääntelyn mukaisuudesta. Kaasutinratkaisuja tulee olemaan arviolta enintään muutama, ja ne voivat olennaisesti poiketa toisistaan. Sen vuoksi kaasutinpreemiota ei ole mahdollista notifioida EU:n komissiolle tukiohjelmana, vaan komissio arvioisi tapauskohtaisesti tuen hyväksyttävyyden.

Syöttötariffijärjestelmän mukainen valtiontuki tuulivoimalla ja biokaasulla tuotetusta sähköstä on hyväksytty EU:n komission päätöksellä SA.31107 (2011/N) sekä metsähakkeella ja puupolttoaineella tuotetusta sähköstä EU:n komission päätöksellä SA.31204 (2011/N).

EU:n komission päätöksen mukaan metsähakkeella tuotetun sähkön tuki on hyväksytty perustamissopimuksen mukaiseksi valtiontueksi päätöksessä mainituin oletuksin ja eh-

doin. Päätöksessä todetaan muun muassa, että metsähakevoimaloiden toimintatuki myönnetään tasaamaan sellaisten voimaloiden suurempia sähköntuotantokustannuksia, jotka käyttävät metsähaketta turpeen sijaan. Päätöksen mukaan Suomen viranomaiset huomauttavat, että tällainen tuki metsähakevoimaloille ei paranna tuensaajavoimalan kannattavuutta. Edelleen päätöksen mukaan Suomen viranomaiset vahvistavat, että turve on kilpailukykyinen polttoaine yhteispolttolaitoksissa. Jos nämä lähtökohdat muuttuvat tulevaisuudessa (esimerkiksi verotuksen tai polttoainehintojen muutosten vuoksi), Suomen viranomaiset sitoutuvat päätöksen mukaan sopeuttamaan tuen myöntämistä vastaavalla tavalla ylikorvausten estämiseksi. Kun otetaan huomioon tukikelpoisten voimalaitosten yhteispolttomahdollisuudet ja tuotantokustannusten vertailu, metsähakevoimaloille myönnettävä toimintatuki korvaa päätöksen mukaan yksinomaan niiden yhteispolttolaitosten korkeammat kustannukset, jotka käyttävät metsähaketta fossiilisen polttoaineen (turpeen) sijaan.

EU:n komission päätöksessä todetaan myös, että kyky maksaa metsähakkeen käytöstä riippuu kilpailevien polttoaineiden kustannuksista ja kilpailevien polttoaineiden (lähinnä turve) kustannukset ovat seuraavien osien summa: polttoaineen markkinahinta, päästöoikeuksien markkinahinta ja turpeesta kannettava verot. Päätöksessä edellytetään, että suurempien polttoainekustannusten kattamiseen myönnetty tukimäärä ja kyky maksaa metsähakkeesta ilman tukea eivät saa yhteenlaskettuna ylittää tarvittavaa maksukykyä.

EU:n komission päätöksen nojalla Suomen viranomaiset ovat velvollisia mukauttamaan tukiohjelmaa ylikorvausten estämiseksi, kun muun muassa turpeen veroa korotetaan.

1.3 Nykytilan arviointi

Tuotantotukilain nojalla metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksetaan muuttuvaa tuotantotukea (syöttötariffia), jonka laskentaperusteet on sidottu päästöoikeuden hintaan sekä kilpailevan polttoaineen (turpeen) hintaan ja verotasoon. Turpeen veron korotukset vuoden 2013 ja vuoden 2015 alussa paranta-

vat metsähakkeen hintakilpailukykyä yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa verrattuna turpeeseen. Metsähakkeella tuotetun sähkön tukitarve pienenee vastaavasti turpeen veron noustessa.

EU:n komission päätöksen SA.31204 (2011/N) mukaisesti metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettavan muuttuvan tuotantotuen laskentaperusteita on muutettava siten, että turpeen veron korotuksen vaikutus metsähakkeen hintakilpailukykyyn otetaan huomioon. Muutoin tuotantotuki ei enää ole EU:n valtioneuvoston päätöksen mukaan sisämarkkinoille soveltuvaa.

Metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettavaan muuttuvaan tuotantotukeen ja muihin syöttötariffeihin sovelletaan tuotantotukilain 49 §:n 3 momentin nojalla valtionavustuslain 19 §:n 3 kohtaa ja tuotantotukilain 51 §:n 3 momentin nojalla valtionavustuslain 22 §:n 3 momenttia. Valtionavustuslain 19 §:n 3 kohdan nojalla tuen maksatus voidaan keskeyttää ja valtionavustuslain 22 §:n 3 momentin nojalla tuki periä takaisin, kun EU-lainsäädännössä tätä edellytetään. Tällä viitataan muun muassa valtioneuvoston päätöksiin ja määräyksiin, joiden perusteella komissiolla on esimerkiksi oikeus kieltää väliaikaisesti panemasta täytäntöön valtiontukea tai määrätä tuki maksettavaksi takaisin. Lainkohtien soveltaminen ei edellytä yhteisön toimielimen päätöstä maksatuksen keskeyttämisestä tai tuen takaisinperinnästä. Valtionapuviranomaisella on lainkohtien perusteella oikeus ja samanaikaisesti EU-lainsäädännön perusteella myös velvollisuus keskeyttää maksatus tai periä tuki takaisin, jos valtionavustuksen toimeenpano näyttäisi voivan olla ristiriidassa EU-lainsäädännöstä johtuvien vaatimusten kanssa.

Vuoden 2013 alusta lukien metsähakkeella tuotettua sähköä koskevan syöttötariffijärjestelmän jatkuminen keskeytyksettä edellyttää, että muuttuvan tuotantotuen laskentaperusteita on muutettu ottaen huomioon turpeen veron korotuksen vaikutus metsähakkeen hintakilpailukykyyn. Muutoin Energiamarkkinaviraston on keskeyttävä tuotantotuen maksatus ja tarvittaessa perittävä jo maksettu tuki takaisin.

Metsähakkeella tuotetusta sähköstä on maksettu samoin perustein tuotantotukea

riippumatta siitä, onko kyseessä lauhdesähkön tuotanto vai sähkön ja lämmön yhteistuotanto. Ympäristötuen suuntaviivojen perusteella vain sähkön ja lämmön yhteistuotannossa maksettava tuki voidaan sitoa kilpailevan polttoaineen hintaan, koska tällöin tukea voidaan suuntaviivojen 109 c alakohdan mukaisesti maksaa kilpailevaa polttoainetta vastaan. EU:n komissio on kuitenkin valtioneuvoston päätöksessä hyväksynyt lauhdesähkölle saman tuen osana tukiohjelmaa.

Jos lauhdesähkölle maksettava tuki eriyttäisiin muusta metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettavan tuen laskentaperusteista, olisi tukijärjestelmän perustuttava sähkön markkinahintaan ja EU:n komission olisi hyväksyttävä tukijärjestelmä EU:n valtioneuvoston päätöksien mukaiseksi. Koska metsähakkeen käytölle sähkön ja lämmön yhteistuotannossa on Suomessa hyvät edellytykset, on perusteltua ottaa huomioon myös tukijärjestelmän kustannustehokkuus edistää metsähakkeen käyttöä tällaisessa korkean hyötysuhteen laitoksessa. Sähkön toimitusvarmuuden kannalta voidaan kuitenkin pitää perusteltuna, että myös lauhdesähkön tuotannosta maksetaan edelleen vastaavaa muuttuvaa tuotantotukea kuin sähkön ja lämmön yhteistuotannossa tuotetusta sähköstä. Tätä tukea maksettaisiin edelleen sekä erillisestä lauhdesähkön tuotannosta että sähkön ja lämmön yhteistuotantoon liittyvästä lauhdesähkön tuotannosta.

Kivihiilen korvaamista biomassalla sähkön ja lämmön yhteistuotannon pölypolttokattiloissa koskeva selvitys (VTT tiedotteita 2595) valmistui keväällä 2011. Kivihiilen käyttömäärä näissä laitoksissa on ollut viime vuosina noin 14 terawattituntia. Kivihiilen käytöstä on mahdollista korvata jopa puolet, jos metsähaketta tai muuta kiinteää biomassaa kaasutetaan. Selvityksessä esitetyn arvion mukaan vuoden 2015 loppuun mennessä jopa 2 terawattituntia kivihiiltä olisi mahdollista korvata kaasuttimen avulla, mikä laitosten keskimääräinen hyötysuhde huomioon ottaen lisäisi uusiutuvan energian loppukulutusta noin 1,7 terawattituntia.

Kaasuttimen investointikustannukset ovat noin 20–30 miljoonaa euroa, ja investointi lisäisi merkittävästi myös kiinteitä käyttökustannuksia. Metsähakkeen muuntaminen kaasuttimessa kaasumaisiksi jalosteeksi edellyt-

tää tyypillisesti isoja yksikkökokoja ja hyvää prosessien energiantegraatiota tuotantokustannusten minimoimiseksi. Kaasuttimen sekä siinä käytettävän biomassan käsittely- ja purkausjärjestelmien ja varastoinnin tilantarve on myös merkittävä, ja ne edellyttävät arviolta noin 5–15 miljoonan euron investointia. Näistä syistä kaasutin ei käytännössä sovellu ratkaisuksi kuin muutamassa voimalaitoksessa, joissa on sähkön ja lämmön yhteistuotannon kivihiilipölypolttokattila.

Kun kyse on sähkön ja lämmön yhteistuotannon kivihiilipölypolttokattilasta, jonka polttoaineena käytetään kaasuttimessa kaasutettua metsähaketta, ei metsähakkeen hintakilpailukyky turpeeseen verrattuna ole samalla tapaa ratkaiseva kuin korvattaessa metsähakkeella turvetta monipolttoainekattilassa. Metsähake korvaa ensi sijassa kivihiilen käyttöä ja mahdollisesti osin myös turpeen käyttöä. Turvetta ei kuitenkaan ole mahdollista käyttää suoraan kivihiilipölypolttokattilassa polttoaineena, vaan se on ensi kaasutettava kaasuttimessa kuten metsähake. Tukijärjestelmällä on tarpeen varmistaa, että kaasutin on kilpailukykyinen ja kustannustehokas yksikkö voimalaitoskokonaisuudessa. Tukijärjestelmällä on myös tarpeen varmistaa, että metsähaketta käytetään kaasuttimessa muiden mahdollisten polttoaineiden sijasta.

Kun nykyinen tukijärjestelmä saatettiin voimaan vuonna 2011, ei kaasuttimia vielä ollut käytössä. Tilanne on muuttumassa. Rakenteilla on metsähaketta käyttävä kaasutin, joka otettaneen käyttöön vuonna 2012 ja jonka avulla tuotettaneen uusiutuvaa energiaa noin 0,7 terawattituntia vuodessa.

Vastaava tilanne kuin voimalaitoksissa, joiden yhteydessä on kivihiilipölypolttokattila, on voimalaitoksessa, jonka yhteydessä on turvepölypolttokattila. Tällaisia voimalaitoksia on Suomessa yksi. Kaasuttimen rakentaminen tämän voimalaitoksen yhteyteen mahdollistaisi turpeen laajamittaisen korvaamisen kaasutetulla metsähakkeella. EU:n valtioneuvoston päätöksien kannalta tällaisen voimalaitoksen kaasutininvestointia olisi periaatteessa mahdollistaa tukea samoin perustein kuin kivihiilipölypolttokattilan yhteyteen rakennettavan kaasuttimen investointia. Sen sijaan vastaavaa tukea ei olisi mahdollista maksaa muunlaisille voimalaitosinvestoinneille (esi-

merkiksi monipolttoainekattilaa koskeville investoinneille), koska EU:n valtiontukisääntely edellyttää käytännössä tuen tarkastelua teknologiakohtaisesti.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on säilyttää metsähakkeen hintakilpailukyky verrattuna kilpailuvaan polttoaineeseen (turpeeseen) ennallaan sähkön ja lämmön yhteistuotannossa monipolttoainekattiloissa, kun turpeen veronousee vuoden 2013 alussa 3 eurolla megawattitunnilta ja vuoden 2015 alussa edelleen 1 eurolla megawattitunnilta.

Esityksen tavoitteena on myös varmistaa metsähakkeella tuotetun sähkön muuttuvan tuotantotuen hyväksyttävyyden EU:n valtiontukisääntelyn kannalta ja siten varmistaa, että tuen maksamista on mahdollista jatkaa keskeytyksittä turpeen veron korotuksesta huolimatta.

Esityksen tavoitteena on lisäksi varmistaa kivihii- tai turvepölypolttokattilan yhteyteen rakennetun kaasutinyksikön kannattavuus ja metsähakkeen käyttö kaasuttimessa muiden polttoaineiden sijasta.

2.2 Keskeiset ehdotukset

Metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettavan muuttuvan tuotantotuen laskentaperusteita muutettaisiin siten, että päästöoikeuden hinnan muutosten lisäksi turpeen veron muutokset tulisivat suoraan otetuiksi huomioon maksettavan tuen tasossa. Metsähakkeen hintakilpailukyky yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa verrattuna kilpailuvaan polttoaineeseen (turpeeseen) säilytettäisiin laskentaperusteiden muutoksella ennallaan.

Metsähakkeella tuotetusta lauhdesähköstä maksettaisiin jatkossakin samansuuruisia muuttuvaa tuotantotukea kuin sähkön ja lämmön yhteistuotannossa metsähakkeella tuotetusta sähköstä.

Jos metsähakevoimalan yhteydessä on kaasutin, jossa metsähaketta kaasutetaan kivihii- tai turvepölypolttokattilan polttoaineeksi, metsähakkeella tuotetusta sähköstä makset-

taisiin muuttuvan tuotantotuen lisäksi kaasutinpremio.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Syöttötariffijärjestelmän kustannukset valtiolle muodostuvat lähinnä sähkön tuottajalle maksettavasta muuttuvasta tuotantotuesta ja muista syöttötariffeista. Laskentaperusteen muutos, jolla turpeen veron korotuksen vaikutus otetaan huomioon, alentaisi metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettavaa tukea megawattitunnilta ja vähentäisi siten tukea varten tarvittavan määrärahan tarvetta. Toisaalta kaasutinpremio, jonka tarkoitus on eliminoida turpeen veron muutoksen vaikutus kaasutettaessa metsähaketta pölypolttokattilan polttoaineeksi, lisäisi jonkin verran määrärahan tarvetta.

Esitys tarkoittaisi valtiontalouden kannalta kokonaisuudessaan noin 11,7 miljoonan euron säästöjä vuonna 2013 ja noin 13,5 miljoonan euron säästöjä vuonna 2014, jolloin turpeen vero on 4,9 euroa megawattitunnilta. Vuodesta 2015 alkaen, jolloin turpeen vero on 5,9 euroa megawattitunnilta, valtiontalouden säästöt vuositasolla olisivat kokonaisuudessaan noin 15 miljoonaa euroa. Arvioidussa määrärahan säästöissä on otettu huomioon, että kaasutinpremiota varten arvioidaan tarvittavan vuonna 2013 ja 2014 noin 1,1 miljoonaa euroa sekä vuonna 2015 ja 2016 noin 1,5 miljoonaa euroa.

Laskelmissa metsähakesähkön määräksi on arvioitu vuonna 2013 noin 3,5 terawattituntia, vuonna 2014 noin 4 terawattituntia ja vuodesta 2015 alkaen noin 4,5 terawattituntia vuodessa. Kaasuttimessa kivihii- tai turvepölypolttokattilaan jalostetun metsähakesähkön määräksi on arvioitu vuosina 2013—2015 noin 0,2 terawattituntia vuodessa. Arvio perustuu siihen, että valmistumassa on yksi kaasutin, joka kooltaan on maailman suurin. Aikaisintaan vuonna 2015 on arvion mukaan mahdollista, että käyttöön otettaisiin toinen kaasutin. Jos tämä kaasutin vastaisi kooltaan nyt valmistumassa olevaa kaasutinta, olisi sen avulla tuotettavan metsähakesähkön määrä vastaavasti noin 0,2 terawattituntia vuodessa ja kustannusvaikutukset kaasutinpremiota var-

ten tarvittavaan määrärahaan noin 1,5 miljoonaa euroa vuodessa.

Suomessa on kahdeksan voimalaitosta, jossa on yksi tai useampi kivihiihlopölypolttokattila, sekä yksi voimalaitos, jossa on turvepölypolttokattila. Kaasutin on kustannustehokas tapa lisätä merkittävästi metsähakkeen käyttöä pölypolttokattilassa. Lähinnä kaasuttimen vaatiman merkittävän tilantarpeen takia kaasutininvestointi voi kuitenkin tulla harkittavaksi vain muutamassa voimalaitoksessa.

Päästöoikeuden hinta on huomattavasti vaihdellut vuoden 2011 aikana, ja hinnan oletetaan pysyvän varsina matala tulevina vuosina. Laskelmissa päästöoikeuden hinnan on oletettu olevan alle 10 euroa vuonna 2013 ja 11 euroa vuonna 2014 sekä sen jälkeen nousevan tasaisesti. Päästöoikeuden oletettua korkeampi hinta alentaisi vastaavasti määrärahan tarvetta.

Turpeen veron nosto ja sitä vastaava alennus metsähakkeella tuotetun sähkön muuttuvaan tuotantotukeen ei vaikuta turpeen ja puun väliseen kannattavuuteen sähkön ja lämmön yhteistuotannon polttoaineena. Muuttuvan tuotantotuen laskentaperusteen muuttaminen ei vaikuta sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten kannattavuuteen, vaan pitää metsähakkeen hintakilpailukyvyyn turpeeseen verrattuna ennallaan.

Kaasutinpreemio turvaisi kaasutinyksikön kannattavuuden voimalaitoskokonaisuudessa. Kaasutinpreemio yhdessä metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettavan muuttuvan tuotantotuen kanssa edistäisi metsähakkeen käyttöä kaasuttimessa turpeen sijasta.

Turpeen veron korotus ei vaikuta lauhde- tuotannossa metsähakkeen hintakilpailukykyyn, koska vain lämmön tuotannon polttoaineet ovat verollisia. Muuttuvan tuotantotuen aleneminen pienentäisi metsähakkeella tuotetun lauhdesähkön tuotannon kannattavuutta. Muuttuvan tuotantotuen tarkoitus ei kuitenkaan ole parantaa tällaisen lauhdesähkön tuotannon kannattavuutta, koska tämä olisi ristiriidassa tukijärjestelmän kustannustehokkuuden kannalta.

Ehdotetut muutokset eivät edellyttäisi Energiamarkkinaviraston henkilötövuosien lisäämistä tai toimintamenojen lisäämistä. Muutoksesta aiheutuu väliaikaisesti lisätyötä,

mutta se on hoidettavissa Energiamarkkinaviraston nykyisiä resursseja uudelleen kohdentamalla. Myöskään Energiamarkkinaviraston tietojärjestelmän päivityksestä aiheutuva menolisäys ei edellytä toimintamäärärahojen korotustarvetta.

3.2 Vuoden 2013 talousarvioesitys

Esitys liittyy vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Talousarvioesityksen momentin 32.60.44 Uusiutuvan energian tuotantotuki määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon esitykseen sisältyvän metsähakesähkön syöttötariffin laskentaperusteen muutos ja kaasutinpreemio. Momentille on varattu määrärahaa yhteensä 125,0 miljoonaa euroa, josta arvioidaan käytettävän metsähakevoimalojen tukeen 47,1 miljoonaa euroa. Viimeksi mainitusta summasta arvioidaan käytettävän 1,1 miljoonaa euroa kaasutinpreemiota varten.

3.3 Muut vaikutukset

Esityksen mukainen muutos metsähakkeella tuotetun sähkön tuotantotukeen säilyttäisi metsähakkeen hintakilpailukyvyyn ennallaan turpeeseen verrattuna sähkön ja lämmön yhteistuotannossa monipolttoainekattiloissa. Vastaavasti esitys ei vähentäisi tai lisääisi metsähakkeen käyttöä sähkön tuotannon polttoaineena. Tukijärjestelmä pysyisi sellaisena kuin se on tarkoitettu. Muuttuvan tuotantotuen (syöttötariffin) ja sitä täydentävän kaasutinpreemion avulla on edelleen tarkoitus saavuttaa pääosa politiikkatoimien kohteena olevasta metsähakkeen 25 terawattitunnin polttoainekäytön tavoitteesta vuonna 2020, mikä olisi lähes puolet uusiutuvan energian lisäämistavoitteesta vuoteen 2020 mennessä.

4 Asian valmistelu

4.1 Esitysluonnoksen valmistelu

Esitysluonnosta on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä. Valmistelusta on tiedotettu valtiovarainministeriölle, Energiamarkkinavirastolle, Energiateollisuus ry:lle, Metsteollisuus ry:lle sekä voimayhtiöille.

4.2 Lausunnot esitysluonnoksesta

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot valtiovarainministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, ympäristöministeriöltä, oikeusministeriöltä, Energiamarkkinavirastolta, Mittatekniikan keskukselta, Energiateollisuus ry:ltä, Metsäteollisuus ry:ltä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y.:ltä, Suomen Luonnonsuojeluliitto ry:ltä sekä Energiamarkkinaviraston sähkön tuotantotukeen liittyviä tehtäviä varten hyväksymiltä todentajilta. Lausuntopyyntö lähetettiin 22 päivänä toukokuuta 2012, ja lausuntoaika päättyi 13 päivänä kesäkuuta 2012. Lausuntoja annettiin yhteensä 14, ja niistä on laadittu tiivistelmä (www.tem.fi/).

Lausunnoissa Energiateollisuus ry, voimayhtiöt ja etenkin lauhdesähkön tuottajat sekä Maa ja metsätaloustuottajain Keskusliit-

to ry vastustavat metsähakkeella tuotetun sähkön tuen alentamista turpeen veron korotus huomioon ottaen. Metsäteollisuus ry:n mukaan esitys sen sijaan on oikean suuntainen, mutta ei riittävä. Energiateollisuus ry ja voimayhtiöt katsovat, että kaasutinpreemion myöntämisperusteita ei tule rajata suppeasti korvattavan polttoaineen eikä polttotekniikan osalta. Valtiovarainministeriö toteaa, että kaasutinpreemiota koskevat asiat on vielä käsiteltävä ja hyväksyttävä talousarvioprosessin yhteydessä. Oikeusministeriön ja Energiateollisuus ry:n mukaan ehdotuksen 25 §:ää voi olla tarpeen tarkentaa.

Lausuntojen perusteella kaasutinpreemion soveltamista on laajennettu turvepölypoltto-kattilan yhteyteen rakennettavaa kaasutinta koskevaksi ja 25 §:ää on tarkennettu. Lisäksi perusteluita on täydennetty.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

8 §. Metsähakevoimalan hyväksymisen erityiset edellytykset. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin kaasutinpreemioon oikeutetun metsähakevoimalan hyväksymisen erityisistä edellytyksistä. Metsähakevoimala olisi mahdollista hyväksyä syöttötariffijärjestelmään kaasutinpreemiolla korotettuun syöttötariffiin oikeutettuna, jos voimalaitoksen yhteydessä on kaasutin, jossa metsähaketta kaasutetaan kivihiili- tai turvepölypolttokattilan polttoaineeksi. Toisin kuin 1 momentissa tarkoitetuissa metsähakevoimaloissa, joissa tyyppillisessä tapauksessa metsähakkeella tuotetaan sähköä monipolttoainekattilassa ja metsähakkeella korvataan turpeen käyttöä polttoaineena, 2 momentissa tarkoitetuissa metsähakevoimaloissa, joiden yhteydessä on kivihiilipölypolttokattila, metsähakkeella korvattaisiin ensi sijassa kivihiiltä, mutta mahdollisesti myös osin turvetta. Jos 2 momentissa tarkoitettuna metsähakevoimalan yhteydessä olisi turvepölypolttokattila, metsähakkeella korvattaisiin turvetta.

Sähkön tuottaja voisi hakea 19 §:n nojalla hyväksymispäätöksen muuttamista, jos metsähakevoimala on hyväksytty syöttötariffijärjestelmään ennen tämän lain voimaantuloa ja voimalaitos täyttää 2 momentissa säädetyt edellytykset.

14 §. Hakemus. Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin viittaus 8 §:n 2 momenttiin. Kun kyse on 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua metsähakevoimalasta, olisi hakemukseen liitettävä todentajan varmennus siitä, että metsähakevoimalan kaasuttimessa kaasutetaan metsähaketta kivihiili- tai turvepölypolttokattilan polttoaineeksi. Lisäksi 4 momentti jaoteltaisiin selvyden vuoksi kolmeen kohtaan.

19 §. Hyväksymispäätöksen muuttaminen. Pykälän 2 momenttia täydennettäisiin siten, että sähkön tuottaja voisi panna vireille hyväksymispäätöksen muuttamisen kaasutinpreemion saamiseksi.

23 §. Tavoitehinta ja muuttuva tuotantotuki. Pykälän 2 momentin nojalla syöttötariffijärjestelmään hyväksytyssä metsähakevoimalassa tuotetusta sähköstä maksettaisiin muut-

tuva tuotantotukea siten, että metsähakkeen käyttö polttoaineena säilyy kilpailukykyisenä yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa verrattuna turpeeseen.

Muuttuvan tuotantotuen enimmäistasosta ei enää säädettäisiin 2 momentissa euromääräisesti. Nykyinen 2 momentissa säädetty enimmäistuki 18 euroa megawattitunnilta maksetaan tilanteessa, jossa turpeen vero on nykyinen 1,9 euroa megawattitunnilta ja päästöoikeuden hinta on 0—10 euroa. Turpeen vero muuttuu sekä vuonna 2013 että 2015, eikä turpeen veron muuttamista jo päätettyjen muutosten lisäksi voida sulkea pois.

Pykälän 2 momentin nojalla muuttuva tuotantotuki pysyisi tavoitteiltaan samana kuin se on nykyisin ja sellaisena kuin se on syöttötariffijärjestelmän mukaan tarkoitettu. Tuen tarkoitus ei ole edistää voimalaitosinvestointeja tai parantaa sähkön tuotannon kannattavuutta, vaan turvata puustamaksukyky sellaisella tasolla, että metsähakkeen käyttö polttoaineena säilyy kilpailukykyisenä yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa. Nykyisen muuttuvan tuotantotuen lähtökohtana on puustamaksukyky 21 euroa megawattitunnilta, ja se säilyisi ennallaan. Muuttuvana tuotantotukena maksettavan syöttötariffin perusteista säädettäisiin tarkemmin 25 §:n 3 momentissa. Pykälän otsikko muutettaisiin ottaen huomioon 2 momentin muutokset.

25 §. Syöttötariffi. Muuttuvan tuotantotuen tason keskeisestä perusteesta säädettäisiin 23 §:n 2 momentissa. Sen nojalla tuotantotukea maksettaisiin siten, että metsähakkeen käyttö polttoaineena yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa säilyy kilpailukykyisenä verrattuna turpeeseen. 25 §:n 3 momentissa säädettäisiin tarkemmin perusteista, joiden mukaan metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettavan muuttuvan tuotantotuen (syöttötariffin) tukitaso määräytyy.

Syöttötariffi määräytyisi 3 momentin 1 kohdan nojalla puustamaksukyvyyn ja turpeen verottoman hinnan välisenä erotuksena sähkön tuotannolle kohdistettuna ja ottaen huomioon tyyppilaitoksen hyötysuhde. Syöttötariffin määräytymiseen vaikuttaisivat 2 kohdan nojalla myös turpeen vero lämmöntuo-

tannossa sekä yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa. Lisäksi syöttötariffin määräytymiseen vaikuttaisivat 3 kohdan nojalla turpeen päästöoikeuskustannus ja päästöoikeuden kolmen kuukauden markkinahinnan keskiarvo.

Syöttötariffi (euroa megawattitunnilta) määräytyisi seuraavan kaavan avulla, jossa t on turpeen vero (euroa megawattitunnilta) ja P_e päästöoikeuden kolmen kuukauden keskiarvohinta (euroa hiilidioksiditonnilta): $35,65 - 1,824 \times t - 1,358 \times P_e$. Kaavan mukaisesti metsähake säilyisi kilpailukykyisenä eri turpeen verotasoilla ja päästöoikeuden hinnoilla. Kaavaa sovellettaisiin, kun päästöoikeuden hinta on vähintään 10 euroa ja tuen suuruus on vähintään 1 euroa megawattitunnilta. Jos päästöoikeuden hinta on alle 10 euroa, lasketaan tukitaso päästöoikeuden hinnalla 10 euroa kuten nykyisin. Tukea ei maksettaisi, jos se olisi pienempi kuin 1 euroa megawattitunnilta, koska muuten osassa metsähakevoimaloita puustamaksukyky ylittäisi 21 euroa megawattitunnilta, ja silloin kyseessä olisi ylisuuri valtiontuki.

Kaavassa kerroin 1,358 (hiilidioksiditonnia megawattitunnilta) kuvaa turpeen päästöoikeuskustannuksia tuotettua sähkömegawattituntia kohden. Kerroin 1,824 kuvaa turpeen verokustannuksia yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa, kun kustannus kohdistetaan tuotetulle sähkömegawattitunnille. Vakio 35,65 (euroa megawattitunnilta) kuvaa puustamaksukyvyyn (21 euroa megawattitunnilta) ja turpeen verottoman hinnan välistä eroa sähkön tuotannolle kohdistettuna ja ottaen huomioon tyyppilaitoksen hyötysuhde. Vakio on määritelty turpeen verottoman hinnan mukaan sellaisena kuin se on nykytilanteessa (11 euroa megawattitunnilta). Jos turpeen veroton hinta muuttuu merkittävästi, olisi vakioita 35,65 muutettava vastaavasti.

26 a §. *Kaasutinpreemiolla korotettu syöttötariffi.* Pykälän tarkoituksena olisi varmistaa, että kaasutin on kilpailukykyinen ja kustannustehokas yksikkö voimalaitoskokonaisuudessa. Pykälän tarkoituksena olisi myös varmistaa, että kaasuttimessa käytetään metsähaketta muiden polttoaineiden sijasta, ja näin edistää kivihiilen ja muiden fossiilisten polttoaineiden korvautumista metsähakkeella.

Pykälän 1 momentin nojalla syöttötariffijärjestelmään 8 §:n 2 momentin nojalla hyväksytyssä metsähakevoimalassa tuotetusta sähköstä maksettaisiin 25 §:n 3 momentin mukaan määräytyvän syöttötariffin lisäksi kaasutinpreemiota siten, että kaasuttimen kannattavuus varmistettaisiin. Kaasutinpreemiota maksettaisiin siltä osin kuin sähkö on tuotettu kivihiili- tai turvepölypolttokattilassa metsähakkeella, joka on ensin kaasutettu kaasuttimessa. Kaasutinpreemiossa otettaisiin osin huomioon kaasutininvestoinnista aiheutuneet lisäkustannukset. Kaasutinpreemiossa näitä lisäkustannuksia kompensoitaisiin eliminoimalla turpeen veron muutosten vaikutus muuttuvaan tuotantotukeen.

Lähtökohtana kaasutinpreemiossa olisi turpeen vero sellaisena kuin se oli vuonna 2011 tukijärjestelmän tullessa voimaan (1,9 euroa megawattitunnilta). Kaasutinpreemio muutuisi turpeen veron mukaan siten, että turpeen veron muutokset verrattuna verotasoon vuonna 2011 eliminoidaan, jolloin metsähakkeen kilpailukyky kaasutettuna kivihiili- tai turvepölypolttokattilan polttoaineeksi säilyisi ennallaan.

Kaasutinpreemio (euroa megawattitunnilta) määräytyisi seuraavan kaavan avulla, jossa t on turpeen vero (euroa megawattitunnilta): $1,824 \times t - 3,466$. Kaavaa sovellettaisiin, kun päästöoikeuden hinta ja turpeen vero ovat sellaisella tasolla, että 25 §:n nojalla metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksetaan syöttötariffia. Kaavassa vakio 3,466 (euroa megawattitunnilta) kuvaa turpeen veroa vuonna 2011 kohdistettuna tuotettua sähkömegawattituntia kohti.

Sen sijaan päästöoikeuden hinnan ja turpeen veron ollessa sellaisella tasolla, että 25 §:n nojalla metsähakkeella tuotetusta sähköstä ei makseta syöttötariffia, kaasutinpreemio (euroa megawattitunnilta) määräytyisi seuraavan kaavan avulla, jossa P_e on päästöoikeuden kolmen kuukauden keskiarvohinta (euroa hiilidioksiditonnilta): $32,184 - 1,358 \times P_e$. Kaavassa kerroin 1,358 (hiilidioksiditonnia megawattitunnilta) kuvaa turpeen päästöoikeuskustannuksia tuotettua sähkömegawattituntia kohden. Vakio 32,184 (euroa megawattitunnilta) kuvaa puustamaksukyvyyn (21 euroa megawattitunnilta) ja turpeen verollisen hinnan välistä eroa sähkön

tuotannolle kohdistettuna ja ottaen huomioon tyyppilaitoksen hyötysuhde. Vakiossa turpeen vero on sellainen kuin se oli vuonna 2011.

Pykälän 2 momentissa viitattaisiin 24 §:ään. Kaasutinpreemioon oikeuttaisi sähkön tuotanto vastaavin rajauksin kuin 24 §:ssä säädetään tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttavasta sähkön tuotannosta.

Pykälän 3 momentti sisältäisi asetuksenantovaltuuden. Tarkempia säännöksiä olisi tarkoitus antaa etenkin kaasupreemion laskentakaavasta.

27 §. *Selvitys syöttötariffin maksamista varten.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaus 26 a §:ään. Jos kyseessä on 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu metsähakevoimalasta, jossa tuotetusta sähköstä maksetaan kaasutinpreemio, sähkön tuottajan olisi lisäksi laadittava luotettava selvitys 26 a §:n nojalla kaasutinpreemioon oikeuttavasta voimalaitoksen sähkön tuotannosta tariffijaksolta.

29 §. *Syöttötariffin maksaminen sähkön tuottajalle.* Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin syöttötariffin korotuksena maksettavan kaasutinpreemion maksamista koskevasta täydentävästä edellytyksestä.

Kaasutin mahdollistaa metsähakkeen laajamittaisen kaasuttamisen kivihiili- tai turvepölypolttokattilan polttoaineeksi. Sähkön tuottaja, joka on tehnyt kaasutininvestointin, voisi metsähakkeella tuotetusta sähköstä saada syöttötariffin ja 26 a §:n mukaan lisäksi syöttötariffin korotuksena kaasutinpreemion. Kaasutininvestointien ei käytännössä arvioida toteutuvan ilman energiatukiasetuksen nojalla myönnettäviä energiatukea.

Kaasutininvestointia varten myönnettävä energiatuki on investointitukea, joka ympäristötuen suuntaviivojen perusteella vaatii sähkön tuottajan saaman tuen yksityiskohdasta arviointia, kun tuen määrä ylittää 7,5 miljoonaa euroa. Syöttötariffin korotuksena maksettavalla kaasutinpreemiolla tuetaan osaltaan kaasutininvestointia. Myös syöttötariffilla tuetaan osittain kaasutininvestointia, ja ympäristötuen suuntaviivojen nojalla yksityiskohtainen arviointi on maksettavan tuotantotuen osalta tarpeen, kun uusiutuvan säh-

kön tuotantokapasiteetti ylittää tuen ansiosta 125 megawattia.

Kaasutininratkaisuja tulee olemaan arviolta enintään muutama ja ne voivat olennaisesti poiketa toisistaan. Sen vuoksi kaasutinpreemiota ei ole mahdollista ilmoittaa EU:n komissiolle tukiohjelmana. Kaasutinpreemion maksaminen edellyttää tällöin, että EU:n komissio on arvioinut sähkön tuottajan saamien tukien soveltuvan yhteismarkkinoille ympäristötuen suuntaviivojen mukaisesti. Kaasutinpreemion EU:n valtiontukisääntelyn mukaisuus arvioitaisiin siten käytännössä aina voimalaitoskohtaisesti.

2 Tarkemmat säännökset

Tuotantotukilain nojalla uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1397/2010) 4 §:ssä säädetään metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettavan syöttötariffin laskentakaavasta ja sen soveltamista koskevista rajauksista. Asetuksen 4 §:ää olisi muutettava, ja siinä olisi säädettävä 25 §:n 3 momentissa säädettyjen perusteiden mukaan määräytyvästä metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettavan syöttötariffin laskentakaavasta ja sen soveltamista koskevista rajauksista. Samalla 4 §:n otsikkoa olisi muokattava. Asetusta olisi lisäksi täydennettävä 26 a §:n asetuksenantovaltuuden nojalla kaasutinpreemioon liittyvällä tarkentavalla sääntelyllä.

3 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013. Lain voimaantulo edellyttää, että EU:n komissio on hyväksynyt lakiehdotukseen sisältyvän tukijärjestelmän muutoksen.

Metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettavaan muuttuvaan tuotantotukeen sovelletaan valtionavustuslain 19 §:n 3 kohtaa, jonka nojalla tuen maksatus voidaan keskeyttää, ja 22 §:n 3 momenttia, jonka nojalla maksettu tuki voidaan periä takaisin. Lainkohdat tulevat sovellettavaksi, kun EU-lainsäädännössä tätä edellytetään, eikä soveltamisen edellytyksenä ole yhteisön toimielimen päätöstä maksatuksen keskeyttämisestä

tai tuen takaisinperinnästä. Lainkohtien perusteella Energiamarkkinavirastolla on oikeus ja samanaikaisesti EU-lainsäädännön perusteella myös velvollisuus keskeyttää muutuvan tuotantotuen maksatus tai periä tuki takaisin, jos tuen toimeenpano näyttäisi voivan olla ristiriidassa EU-lainsäädännöstä johtuvien vaatimusten kanssa.

Turpeen vero nousee 1 päivästä tammikuuta 2013 lukien 3 eurolla megawattitunti ja edelleen 1 päivästä tammikuuta 2015 lukien 1 eurolla megawattitunti. Muuttuvaa tuotantotukea koskevan EU:n komission valtioneuvoston päätöksen nojalla nykyinen muuttuva tuotantotuki ei enää 1 päivästä tammikuuta 2013 lukien tuotetusta sähköstä ole katsottava päätöksen mukaisesti sallituksi valtioneuoksi. Energiamarkkinaviraston on sen vuoksi keskeytettävä voimassa olevassa laissa säädetyn mukaisesti lasketun muuttuvan tuotantotuen maksatus 1 päivästä tammikuuta 2013 lukien tuotetusta sähköstä.

Siirtymäsäännöksen 2 momentissa säädetäisiin selvyuden vuoksi, että metsähakkeella 1 päivästä tammikuuta 2013 lukien tuotetusta sähköstä maksettaisiin tuotantotukea sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Vuoden 2013 ensimmäisellä tariffijaksolla metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettava syöttötariffi eräännyy maksettavaksi maaliskuun jälkeen. Siirtymäsäännöksen nojalla sähköstä, joka on tuotettu metsähakkeella 1 päivästä tammikuuta 2013 lukien, maksettaisiin tuotantotukea ehdotettujen säännösten mukaisesti. Vastaavasti ennen 1 päivää tammikuuta 2013 tuotetusta sähköstä maksettavaan tukeen sovellettaisiin kyseisenä ajankohtana voimassa olleita säännöksiä, jolloin syöttötariffin suuruus (euroa megawattitunnilta) lasketaan kaavalla $18-18/13 \times (P_e-10)$, kun päästöoikeuden kolmen kuukauden keskiarvohinta (P_e) on vähintään 10 ja enintään 23 euroa.

Osassa Energiamarkkinaviraston metsähakevoimalojen syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä koskevissa päätöksissä on toistettu uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:ssä säädetty päästöoikeuden kolmen kuukauden keskiarvohintaan sidotun syöttötariffin kaava. Kyseistä kaavaa ei enää sovelleta 1 päivästä tammikuuta 2013 lukien tuotetusta sähköstä. Valtioneuvoston asetuksessa

säädettyä kaavaa muutettaisiin ehdotetun 25 §:n nojalla sen mukaiseksi kuin muutuvan tuotantotuen EU:n valtioneuvoston päätöksen mukaisuus edellyttää turpeen veron muuttuessa vuoden 2013 alussa.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Tuotantotukilain hallituksen esityksen (HE 152/2010 vp) yksityiskohtaisten perustelujen 4 jaksossa todetaan, että metsähakevoimaloita koskevan tukijärjestelmän tavoitteena on parantaa metsähakkeen kannattavuutta verrattuna kilpaileviin polttoaineisiin, kun muiden syöttötariffijärjestelmään hyväksyttävien voimalaitoksia koskevien tuotantotukien tarkoituksena on kannustaa uusiin investointeihin. Metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettava tuki poikkeaa siten olennaisesti muista tuotantotukilain mukaisista syöttötariffeista.

Tuotantotukilain voimaantulon edellytyksenä on hallituksen esityksen perustelujen mukaan ollut EU:n komission hyväksyntä lakiehdotukseen sisältyville valtioneuvoston päätöksille. Tuotantotukilain eduskuntakäsittelyssä lain voimaantulosäännöstä muutettiin siten, että lainkohdat, joissa on määritelty tukitaso, tuen jaksottuminen, syöttötariffijärjestelmään hyväksyminen ja oikeus kiinteään sähkön tuotantotukeen saatetaan voimaan valtioneuvoston asetuksella komission hyväksymispäätöksen jälkeen (TaVM 30/2010 vp). Metsähakesähköstä maksettavan muuttuvan tuotantotuen suuruuden kannalta keskeiset 23 §:n 2 momentti ja 25 §:n 3 momentti on saatettu voimaan 25 päivänä maaliskuuta 2011 uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain eräiden lainkohtien voimaantulosta annetulla valtioneuvoston asetuksella (258/2011).

Voimaantuloasetus voitiin antaa, koska metsähakesähkön muuttuvaa tuotantotukea koskeva EU:n komission päätös SA.31204 (2011/N) oli annettu 22 päivänä maaliskuuta 2011. Päätöksen mukaan metsähakesähkön tuki on hyväksytty perustamissopimuksen mukaiseksi valtioneuoksi päätöksessä mainitun oletuksen ja ehdoin. Päätöksen nojalla tukijärjestelmää on muutettava ottaen huomioon turpeen veron korotusten vaikutukset

metsähakesähkön hintakilpailukykyyn kilpailevaan turpeeseen verrattuna. Tukijärjestelmän hyväksyttävyyden EU:n perustamissopimuksen valtioneuvoston päätösten mukaisesti edellyttää tukijärjestelmän muuttamista.

Hyväksyminen syöttötariffijärjestelmään ja sitä kautta oikeuden syntyminen syöttötariffiin perustaa sähkön tuottajille perustuslain 15 §:n 1 momentissa turvatun omaisuuden suojan piiriin kuuluvan varallisuusarvoisen edun (PeVL 37/2010 vp). Tällä edulla on myös kytkentöjä perustuslain 18 §:ssä turvattuun elinkeinovapauteen. Perustuslain suoja on arvioita erikseen sen mukaan, onko kyse laitoinvestointien edistämiseen tarkoitettua tuesta vai polttoaineen käytön edistämiseen liittyvästä tuesta. Se, kuinka suuri investointi hankkeeseen liittyy tai kuinka ratkaiseva tuki on sähkön tuottajan taloudellisten toimintaedellytysten kannalta, vaikuttaa omaisuuden suojasta ja elinkeinovapaudesta tulevan perustuslain suojaan olennaisesti.

Metsähakevoimaloiden osalta syöttötariffi on sähkön tuottajille kannustin suosia metsähaketta muiden polttoaineiden sijasta. Ehdotettu tuen laskentaperusteen muutos ei vaikuttaisi metsähakesähkön tuottajien taloudelliseen toimintakykyyn yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa. Esitys ei heikentäisi syöttötariffijärjestelmään hyväksytyjen metsähakevoimaloiden mahdollisuutta korvata turvetta metsähakkeella vastaavasti kuin nykytilassa, koska metsähakkeen hintakilpailukyky verrattuna kilpailevaan polttoaineeseen säilytetään ennallaan. Ehdotettu laskentaperusteen muutos säilyttäisi metsähakkeen hintakilpailukykyyn ennallaan kilpailevaan polttoaineeseen (turve) verrattuna sähkön ja lämmön yhteistuotannossa monipolttoainekattiloissa ja sen mukaisena kuin tukijärjestelmä on tarkoitettu sekä pitäisi tuen kannustavan vaikutuksen nykyisellään eri turpeen hinta- ja verotasoilla ja päästöoikeuden hinnoilla. Tukitaso vaihtelisi eri tariffijaksoilla kuten nykyisin ja siten, että tuen kannustava vaikutus pysyisi vastaavana kuin nykyisin ja sellaisena kuin se on tarkoitettu. Ehdotettu muutos ei koske tukijärjestelmän kestoa. Esityksessä ei ehdoteta sellaisia muutoksia Energiamarkkinaviraston toimivaltaan, jotka muuttaisivat viraston nykyistä, sidottuun harkintaan perustuvaa toimivaltaa tuki-

järjestelmän piiriin hyväksymisen tai poistamisen osalta. Syöttötariffijärjestelmä pysyisi muutoksesta huolimatta sellaisena kuin sen tarkoitus on ollut. Lauhdesähkön tuottajat saisivat edelleen saman tuen kuin muut metsähakesähkön tuottajat. Syöttötariffijärjestelmän tarkoituksena ei ole ollut parantaa lauhdesähkön tai muun sähkön tuotannon kannattavuutta.

Varsinaisesti perustuslain suoja voidaan katsoa olevan vain tilanteissa, joissa metsähakevoimalassa on tehty kaasuinvestointi sähkön ja lämmön yhteistuotannon voimalaitoksen kivihiiilipölypolttokattilan yhteyteen. Tällöin metsähakkeen käyttöä on merkittävästi mahdollista lisätä kaasutettuna jalostettuna kivihiiilipölypolttokattilan polttoaineeksi. Muutoin metsähaketta on mahdollista käyttää kivihiiilipölypolttokattiloissa vain vähäisiä määriä. Näissä tapauksissa syöttötariffi on uusiutuvan sähkön tuotantolaitosinvestoinnin taloudellinen perusedellytys. Kaasutininvestoinnin arvo on yleensä noin 20–30 miljoonaa euroa, ja lisäksi on tarpeen noin 5–15 miljoonan euron investointi biomassan käsittely- ja purkausjärjestelmiin sekä varastoihin. Kaasutininvestointeihin voidaan myös myöntää energiatukea. EU:n valtioneuvoston päätösten mukaisesti ympäristötuen suuntaviivojen mukainen enimmäistukiintensiteetin ylittäminen ei ole sallittua. Sen vuoksi kaasutininvestointia on energiatuen lisäksi mahdollista tukea vain rajoitetusti tuotetun sähkön määrän perusteella.

Ehdotetun 26 a §:n nojalla metsähakevoimalassa tuotetusta sähköstä voitaisiin maksaa kaasutinpreemiota, kun voimalaitoksen yhteyteen on rakennettu kaasutin, jossa metsähaketta kaasutetaan kivihiiilipölypolttokattilan polttoaineeksi. Kaasutinpreemiolla korotetulla syöttötariffilla varmistettaisiin, että esitys ei heikennä kaasutininvestoinnin tehneen voimalaitoksen perustuslainsuojaa, erityisesti omaisuuden suojaa, ja turvattaisiin kivihiiilipölypolttokattilan yhteyteen kaasutininvestoinnin tehneen sähkön tuottajan taloudellinen toimintakyky turpeen veron muutoksista riippumatta. Metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettavan syöttötariffin tason mukauttaminen turpeen veron muutoksiin edellyttää siten, että samanaikaisesti syöttötariffijärjestelmää täydennetään syöttö-

tariffin korotuksena maksettavalla kaasutinpremiolla. Ehdotetun 26 a §:n nojalla kaasutinpremiota voisi saada myös voimalaitos, jossa turvepölypolttokattilan yhteyteen rakennetussa kaasuttimessa kaasutetaan metsähaketta turvepölypolttokattilan polttoaineeksi.

Lakiehdotus ei sisältäisi perustuslain kannalta ongelmallisia perusoikeusrajoituksia tai

muita valtiosääntöoikeudellisia kysymyksiä. Sen vuoksi on perusteltua katsoa, että esitykseen sisältyvä lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

uusiutuville energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan uusiutuville energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain (1396/2010) 14 §:n 4 momentti, 19 §:n 2 momentti, 23 §:n otsikko ja 2 momentti, 25 §:n 3 momentti ja 27 §:n 1 momentti sekä

lisätään 8 §:ään uusi 2 momentti, lakiin uusi 26 a § ja 29 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

8 §

Metsähakevoimalan hyväksymisen erityiset edellytykset

Edellä 1 momentissa tarkoitettu metsähakevoimala voidaan hyväksyä syöttötariffijärjestelmään kaasutinpreemiolla korotettuun syöttötariffiin oikeutettuna, jos voimalaitoksen yhteydessä on kaasutin, jossa metsähaketta kaasutetaan pölypolttokattilan polttoaineeksi.

14 §

Hakemus

Hakemukseen on liitettävä suunnitelma tukeen oikeuttavan sähkön tuotannon seurannasta. Hakemukseen on liitettävä myös todentajan varmennus:

1) 7 §:ssä voimalaitoksen sijainnille ja verkkoliitännälle säädettyjen edellytysten täyttymisestä;

2) 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 2 momentissa, 9 §:n 2 ja 3 kohdassa, 10 §:n 1 momentin 2—4 kohdassa ja 2 momentissa sekä 11 §:n 2—5 kohdassa voimalaitokselle säädettyjen edellytysten täyttymisestä;

3) voimalaitoksen vuosituotantoa koskevasta tarkennetusta arviosta.

19 §

Hyväksymispäätöksen muuttaminen

Hakemuksen päätöksessä määrätyn generaattoreiden yhteenlasketun nimellistehon tai sähkön tuotannon kokonaismäärän korottamiseksi taikka lämpöpreemion saamiseksi biokaasuvoimalassa tuotetusta sähköstä tai kaasutinpreemion saamiseksi metsähakevoimalassa tuotetusta sähköstä voi tehdä sähkön tuottaja.

23 §

Tavoitehintaa ja muuttuva tuotantotuki

Syöttötariffijärjestelmään hyväksytyssä metsähakevoimalassa tuotetusta sähköstä maksetaan muuttuvaa tuotantotukea siten, että metsähakkeen käyttö polttoaineena yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa säilyy kilpailukykyisenä verrattuna turpeeseen.

25 §

Syöttötariffi

Metsähakevoimalassa tuotantotukeen oikeuttavasta sähkön tuotannosta maksetaan

muuttuvana tuotantotukena syöttötariffia, joka määräytyy seuraavilla perusteilla:

- 1) puustamaksukyvyn ja turpeen verottoman hinnan välinen erotus sähkön tuotannolle kohdistettuna ja ottaen huomioon tyyppilaitoksen hyötysuhde;
- 2) turpeen vero; sekä
- 3) turpeen päästöoikeuskustannus ja päästöoikeuden kolmen kuukauden markkinahinnan keskiarvo.

26 a §

Kaasutinpreemiolla korotettu syöttötariffi

Syöttötariffijärjestelmään 8 §:n 2 momentin nojalla hyväksytyssä metsähakevoimalassa tuotetusta sähköstä maksetaan syöttötariffin korotuksena kaasuttimen kannattavuuden varmistamiseksi turpeen veron mukaan muuttuvaa kaasutinpreemiota siltä osin kuin sähkö on tuotettu pölypolttokattilassa sellaisella metsähakkeella, joka on ensin kaasutettu kaasuttimessa.

Mitä 24 §:ssä säädetään tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttavasta sähkön tuotannosta, sovelletaan myös kaasutinpreemioon oikeuttavaan sähkön tuotantoon.

Tarkempia säännöksiä kaasupreemiosta ja kaasupreemioon oikeuttavasta sähkön tuotannosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

27 §

Selvitys syöttötariffin maksamista varten

Sähkön tuottajan on laadittava luotettava selvitys 24 §:n nojalla tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen, 26 §:n nojalla lämpöpreemioon ja 26 a §:n nojalla kaasutinpreemioon oikeuttavasta voimalaitoksen sähkön tuotannosta tariffijaksolta.

29 §

Syöttötariffin maksaminen sähkön tuottajalle

Kaasutinpreemion maksamisen edellytyksenä on, että Euroopan unionin komissio on arvioinut sähkön tuottajan saamien tukien soveltuvan yhteismarkkinoille.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____.

Sähköstä, joka on tuotettu 1 päivästä tammikuuta 2013 lukien, maksetaan tuotantotukea sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Ennen mainittua ajankohtaa tuotetusta sähköstä maksettavaan tukeen sovelletaan kyseisenä ajankohtana voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 2012

Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri

JUTTA URPILAINEN

Työministeri *Lauri Ihalainen*

Laki**uusiuutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan uusiuutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain (1396/2010) 14 §:n 4 momentti, 19 §:n 2 momentti, 23 §:n otsikko ja 2 momentti, 25 §:n 3 momentti ja 27 §:n 1 momentti sekä

lisätään 8 §:ään uusi 2 momentti, lakiin uusi 26 a § ja 29 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

8 §

Metsähakevoimalan hyväksymisen erityiset edellytykset

Lakiehdotus

8 §

Metsähakevoimalan hyväksymisen erityiset edellytykset

Edellä 1 momentissa tarkoitettu metsähakevoimala voidaan hyväksyä syöttötariffijärjestelmään kaasutinpreemiolla korotettuun syöttötariffiin oikeutettuna, jos voimalaitoksen yhteydessä on kaasutin, jossa metsähaketta kaasutetaan pölypolttokattilan polttoaineksi.

14 §

Hakemus

Hakemukseen on liitettävä suunnitelma tukeen oikeuttavan sähkön tuotannon seurannasta. Hakemukseen on liitettävä myös todentajan varmennus siitä, että voimalaitoksen sijainti ja verkkoliitäntä täyttävät 7 §:ssä säädetty vaatimukset, sekä siitä, että voimalaitos täyttää ne edellytykset, jotka sitä 8 §:n 1 kohdan, 9 §:n 2 tai 3 kohdan, 10 §:n 1 momentin 2—4 kohdan tai 2 momentin taikka 11 §:n 2—5 kohdan mukaan koskevat, samoin kuin todentajan varmennus voimalaitoksen vuosituotantoa koskevasta tarkennetusta arviosta.

14 §

Hakemus

Hakemukseen on liitettävä suunnitelma tukeen oikeuttavan sähkön tuotannon seurannasta. Hakemukseen on liitettävä myös todentajan varmennus:

1) 7 §:ssä voimalaitoksen sijainnille ja verkkoliitännälle säädettyjen edellytysten täyttymisestä;

2) 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 2 momentissa, 9 §:n 2 ja 3 kohdassa, 10 §:n 1 momentin 2—4 kohdassa ja 2 momentissa sekä 11 §:n 2—5 kohdassa voimalaitokselle säädettyjen edellytysten täyttymisestä;

3) voimalaitoksen vuosituotantoa koskevasta tarkennetusta arviosta.

19 §

Hyväksymispäätöksen muuttaminen

Hakemuksen päätöksessä määrätyn generaattoreiden yhteenlasketun nimellistehon tai sähkön tuotannon kokonaismäärän korottamiseksi taikka lämpöpreemion saamiseksi biokaasuvoimalassa tuotetusta sähköstä voi panna vireille sähkön tuottaja.

19 §

Hyväksymispäätöksen muuttaminen

Hakemuksen päätöksessä määrätyn generaattoreiden yhteenlasketun nimellistehon tai sähkön tuotannon kokonaismäärän korottamiseksi taikka lämpöpreemion saamiseksi biokaasuvoimalassa tuotetusta sähköstä tai kaasutinpreemion saamiseksi metsähakevoimalassa tuotetusta sähköstä voi tehdä sähkön tuottaja.

3 luku

Syöttötariffin maksaminen

23 §

Tavoitehinnan ja muuttuvan tuotantotuen määrä

Syöttötariffijärjestelmään hyväksytyssä metsähakevoimalassa tuotetusta sähköstä maksetaan päästöoikeuden hinnan mukaan muuttuvaa tuotantotukea enintään 18 euroa megawattitunnilta.

23 §

Tavoitehintaa ja muuttuva tuotantotuki

Syöttötariffijärjestelmään hyväksytyssä metsähakevoimalassa tuotetusta sähköstä maksetaan muuttuvaa tuotantotukea siten, että metsähakkeen käyttö polttoaineena yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa säilyy kilpailukykyisenä verrattuna turpeeseen.

25 §

Syöttötariffi

Metsähakevoimalassa tuotantotukeen oikeuttavasta sähkön tuotannosta maksetaan syöttötariffina 18 euroa megawattitunnilta, kun kolmen kuukauden päästöoikeuden markkinahinnan keskiarvo on enintään 10 euroa. Syöttötariffi laskee tasaisesti markkinahinnan keskiarvon noustessa, ja sitä ei enää makseta, kun markkinahinnan keskiarvo nousee 23 euroon.

25 §

Syöttötariffi

Metsähakevoimalassa tuotantotukeen oikeuttavasta sähkön tuotannosta maksetaan muuttuvana tuotantotukena syöttötariffia, joka määräytyy seuraavilla perusteilla:

- 1) puustamaksukyvyyn ja turpeen verottoman hinnan välinen erotus sähkön tuotannolle kohdistettuna ja ottaen huomioon tyyppilaitoksen hyötysuhde;
- 2) turpeen vero; sekä
- 3) turpeen päästöoikeuskustannus ja pääs-

töoikeuden kolmen kuukauden markkinahinnan keskiarvo.

26 a §

Kaasutinpreemiolla korotettu syöttötariffi

Syöttötariffijärjestelmään 8 §:n 2 momentin nojalla hyväksytyssä metsähakevoimalassa tuotetusta sähköstä maksetaan syöttötariffin korotuksena kaasuttimen kannattavuuden varmistamiseksi turpeen veron mukaan muuttuvaa kaasutinpreemiota siltä osin kuin sähkö on tuotettu pölypolttokattilassa sellaisella metsähakkeella, joka on ensin kaasutettu kaasuttimessa.

Mitä 24 §:ssä säädetään tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttavasta sähkön tuotannosta, sovelletaan myös kaasutinpreemioon oikeuttavaan sähkön tuotantoon.

Tarkempia säännöksiä kaasupreemiosta ja kaasupreemioon oikeuttavasta sähkön tuotannosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

27 §

Selvitys syöttötariffin maksamista varten

Sähkön tuottajan on laadittava luotettava selvitys 24 §:n nojalla tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen sekä 26 §:n nojalla lämpöpreemioon oikeuttavasta voimalaitoksen sähkön tuotannosta tariffijaksolta.

27 §

Selvitys syöttötariffin maksamista varten

Sähkön tuottajan on laadittava luotettava selvitys 24 §:n nojalla tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen, 26 §:n nojalla lämpöpreemioon ja 26 a §:n nojalla kaasutinpreemioon oikeuttavasta voimalaitoksen sähkön tuotannosta tariffijaksolta.

29 §

Syöttötariffin maksaminen sähkön tuottajalle

29 §

Syöttötariffin maksaminen sähkön tuottajalle

Kaasutinpreemion maksamisen edellytyksenä on, että Euroopan unionin komissio on arvioinut sähkön tuottajan saamien tukien soveltuvan yhteismarkkinoille.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20_____.*

*Sähköstä, joka on tuotettu 1 päivästä tammi-
kuuta 2013 lukien, maksetaan tuotantotukea sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Ennen mainittua ajankohtaa tuotetusta sähköstä maksettavaan tukeen sovelletaan kyseisenä ajankohtana voimassa olleita säännöksiä.*